

Obsah.

	Strana
Úvod	1
Teoretický úvod prof. dra Vladimíra Nováka	3
1. Přímocharé šíření světla	3
2. Zákony odrazu a lomu světla	3
3. Rozklad světla	4
Optické zobrazování	5
A. Zobrazování ideální	5
4. Základní pojmy	5
5. Zobrazování dvěma soustavami centrovánými	9
6. Zobrazování čočkou	10
7. Tenké čočky	12
B. Zobrazování skutečné	13
8. Vada kulová	13
9. Vada astigmatická	15
10. Vada barevná (aberrace chromatická) Obecné pojmy optického stroje	15 17
11. Zvětšení	17
12. Clonky	19
13. Průhledy a pole	19
14. Světlost optického obrazu	20
15. Rozlišovací schopnost	21
Drobnohled	22
16. Schema drobnohledu	22
17. Zvětšení prosté	23
18. Vstupní pupila	24
19. Dokonalost obrazu	24
20. Rozlišovací schopnost	25
21. Zobrazování mikroskopem a ohyb světla	25
Praktická mikroskopie	27
A. <i>Složený mikroskop, zdroje světla, pomocné přístroje</i>	27
I. Staviv mikroskopu	27
Součástky stavivu	28
Různé druhy stavivů	49
II. Objektiv	51
Charakteristika objektivu	55
1. Ekvivalent ohniskové dálky	55
Ohniskové roviny objektivu	55
2. Optická mohutnost (zvětšovací schopnost)	56
3. Pracovní vzdálenost	57
4. Volná pracovní vzdálenost	57
5. Velikost zorného pole	59
6. Otvor a angulární (úhlová) apertura	59
7. Numerická (číselná) apertura	62
Vlastnosti objektivu závislé na numerické apertuře	66
Zjištění numerické apertury	67
8. Oprava (korekce) objektivu se zřetelem na optický interval	70

9. Oprava (korekce) objektivu se zřetelem na tloušťku krycího skla	72
10. Způsob opravy objektivu se zřetelem na vadu sférickou (kulovou) a chromatickou (barevnou)	76
a) Objektivy achromatické	76
b) Objektivy apochromatické	77
c) Objektivy fluoritové (semiachromáty)	78
d) Objektivy pro monochromatické světlo, t. zv. monochromáty	79
Označení objektivů	79
Přehled různých druhů objektivů	81
Zkoušení objektivů	82
Volba objektivů	89
Zařízení na centraci objektivů	91
Zařízení na měnění objektivů	92
III. Okulár	94
1. Okulár Huygensův (negativní)	95
2. Okuláry periplanatické komplanačnické	97
3. Okuláry Ramsdenovy (positivní)	97
4. Okuláry kompenzační	98
Zařízení na měnění okulárů	99
Volba okulárů	99
Různé druhy okulárů se zřetelem na jejich určení	100
IV. Zařízení k osvětlení předmětu	103
1. Osvětlení světlem dopadajícím	103
Vertikální osvětlovače (iluminátory)	105
2. Osvětlení světlem procházejícím čili prostupujícím	108
Zrcadlo	108
Kondensor	110
3. Osvětlení v temném poli	124
A. Zrcadlem	125
B. Kondensorem	125
C. Skulinový ultramikroskop	126
D. Zrcadlové kondensory	128
a) paraboloidní kondensor	130
b) kardioidní kondensor	132
c) ultrakondensor	132
d) zrcadlové kondensory s rovnou plochou	132
4. Osvětlení skulinovou lampou	135
5. Pozorování ve světle polarizovaném	135
6. Osvětlení určitými paprsky viditelné části spektra	139
7. Osvětlení paprsky ultrafialovými	140
Fluorescenční mikroskop	141
V. Zdroje světla	141
1. Přírodní zdroje světla	142
2. Umělé zdroje světla	143
VI. Některé zvláštní druhy mikroskopů	149
1. Mikroskop polarizační neboli mineralogický	149
2. Dvojitý mikroskop preparační Greenoughův	150
3. Mikroskop binokulární	151
4. Mikroskop srovnávací	153
5. Mikroskop pankratický	154
B. Zvětšení mikroskopu, měření, počítání	157
1. Zvětšení celého mikroskopu — Jakost zvětšení	157
2. Určení velikosti pozorovaného předmětu	161
3. Měření tloušťky předmětu mikrometrickým šroubem	164

	Strana
4. Měření úhlů	165
5. Počítání předmětů v zorném poli	165
C. <i>Některá zvláštní zařízení</i>	167
1. Zařízení k nalezení určitého místa v preparátu	167
2. Vzpřímení obrazu v mikroskopu	168
3. Zařízení na zahřívání a ochlazování předmětů	168
4. Elektrický stolek	170
5. Komora na působení plynů na předměty	170
6. Vlhká komora	170
7. Kompresorium (působení tlaku na předměty)	170
8. Akvarium pod mikroskop	170
9. Zrcadlové zařízení Zeissovo	170
10. Mikromanipulátor	171
11. Podložní a krycí sklo	171
D. <i>Koupě mikroskopu a volba jeho součástí</i>	173
E. <i>Mikroskopování</i>	176
F. <i>Ošetřování mikroskopu</i>	183
G. <i>Některé zjevy při pozorování mikroskopem</i>	187
H. <i>Zobrazování předmětů mikroskopického výzkumu.</i> —	
<i>Projekce</i>	195
1. Kreslení a fotografování; význam obou metod	195
2. Kreslení. Kreslicí přístroje	197
3. Mikrofotografie a mikroprojekce; projekce a projekční systémy	202
4. Mikrofotografie	206
Součástky úplného mikrofotografického přístroje	208
Umístění mikrofotografického přístroje	214
Postup při fotografování	215
5. Mikroprojekce	222
6. Kreslení promítnutého obrazu	225
7. Universální přístroje na projekci, fotografování a kreslení	227
Literatura	230
Věcný index	232